

ВПЛИВ КОНВЕНЦІЇ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ І ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД ТА ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ НА ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ

Практичне заняття №11.

1. Напрями впливу Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини на правозастосовчу діяльність в Україні: загальна характеристика.

2. Вплив Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини на правозастосовчу діяльність судів першої та апеляційної інстанцій в Україні.

3. Вплив Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини на правозастосовчі акти та діяльність Верховного Суду в Україні.

Завдання 1.

Проаналізуйте підрозділ 2.5 «Виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини з питань, пов'язаних із незалежністю та захистом суддів» Щорічної доповіді «Про стан забезпечення незалежності суддів в Україні» за 2020 р., а також відповідні рішення ЄСПЛ, та дайте відповіді на запитання:

1. Які проблеми незалежності суддів виявлені у справі «Куликов та інші проти України», «Олександр Волков проти України»?
2. Які можливі засоби їх подолання?
3. Які кроки щодо подолання проблем, зазначених у цих рішеннях було зроблено?
4. Чи призвели вони до ефективних для заявників наслідків?

Завдання 2.

Опрацюйте Огляд практики застосування суддями Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду рішень Європейського суду з прав людини при прийнятті постанов за 2018 рік і дайте відповіді на запитання:

1. Які критерії правильного застосування рішень ЄСПЛ як джерела права господарськими судами зазначені у цьому джерелі?
2. У яких категоріях спорів судді господарських судів посилаються на рішення ЄСПЛ?
3. На які випадки нерелевантності згадування практики ЄСПЛ пропонують звернути увагу автори огляду?
4. На які пункти яких саме рішень ЄСПЛ щодо ст. 6 Конвенції зафіксовано найбільше посилань господарських судів?
5. На які пункти яких саме рішень ЄСПЛ щодо ст. 1 Першого протоколу до Конвенції зафіксовано найбільше посилань господарських судів?

Завдання 3.

Опрацюйте Аналітичний звіт за результатами моніторингу судових рішень щодо застосування в Україні положень Конвенції про захист прав людини і основоположних

свобод та практики Європейського суду з прав людини (2018 р.) і дайте відповіді на запитання:

1. Які способи застосування Конвенції та практики ЄСПЛ використовують українські судді?
2. Яка залежність між складністю справи та частотою посилань на практику ЄСПЛ з боку українських суддів?
3. Які цілі посилань на практику ЄСПЛ з боку українських суддів?
4. Яка частота та обґрунтованість посилань на конкретні статті ЄКПЛ та рішення ЄСПЛ?
5. Яке співвідношення шаблонних і самостійних посилань на практику ЄСПЛ?
6. Як експерти оцінили правильність оформлення посилань та цитування Конвенції і практики ЄСПЛ?
7. Які різновиди необґрунтованих посилань виявили експерти?
8. Які типові змістовні недоліки та помилки застосування Конвенції та практики Суду виявили експерти? Наведіть приклади.

Завдання 4.

Проаналізуйте Постанову Верховного Суду від 17 березня 2020 року у справі № 820/4832/17 (адміністративне провадження № К/9901/31717/18) у справі про щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів. Чи вплинуло структурування рішень ЄСПЛ на структурування цього документа? В чому суть правової проблеми, вирішеної у цьому рішенні? Яку аргументацію використав Верховний Суд? За яких умов рішення ЄСПЛ вважається повністю виконаним?

Завдання 5.

Опрацюйте статтю «Проблемні питання застосування Верховним Судом практики ЄСПЛ у податкових спорах» та рішення Верховного Суду і дайте відповіді на запитання:

1. Які проблеми податкового законодавства вирішили суди України завдяки практиці ЄСПЛ? Наведіть конкретні приклади правових позицій національних судів.
2. Наскільки релевантним є посилання на п. 65 рішення ЄСПЛ у справі «Булвес АД» проти Болгарії» у постанові Верховного Суду у складі КАС від 2 грудня 2019 року у справі № 804/729/17 та від 28 жовтня 2019 року у справі № 280/5058/18? Чи вплинули рішення ЄСПЛ на структурування цієї постанови? Чи норми Конвенції стали підставою для ухвалення резолютивної частини рішення суду у цій постанові?

ДЖЕРЕЛА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ.

Нормативні:

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод зі змінами, внесеними протоколами 11, 14, 15. URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_UKR.pdf

